

Economia și sursele de subzistență a comunităților din spațiul pruto-danubiano-nistrean în epoca fierului*

Ion Niculiță

Este cunoscut că spațiul, vremea și mediul ambiant sunt principalii factori determinativi ce condiționează evoluția societății umane. Evoluția în vreme a comunităților din interfluviul pruto-danubiano-nistrean, în prima și a doua perioadă a epocii fierului, poate fi urmărită, cu preponderență, doar în baza culturii materiale. Cercetările arheologice din a doua jumătate a secolului trecut – începutul sec. XXI au contribuit substanțial la conturarea unor spații: sudul regiunii Nistrului Mijlociu (microzona Saharna); bazinul Răutului Inferior; microregiunea Hansca; stepetele Bugeacului (microzona Kartal – Orlovka – Satu Nou/Novosel'skoe), în care au fost studiate așezări populate în permanență pe parcursul epocii fierului. Aceasta relatează despre caracterul sedentar al comunităților ale căror îndeletniciri principale au fost cultivarea plantelor și creșterea animalelor. Modul agrar pune la dispoziție principalele surse pentru subzistență. Cultivarea gramineelor, a viței de vie, a pomiculturii este documentată printr-un șir de mostre, printre care gramineele și semințele de struguri carbonizate, dar și amprente gramineelor pe bucățile de lut ars, descoperite la siturile de la Hansca. Analizele paleofaunistice permit, în linii majore, evidențierea principalelor specii de animale domestice și sălbatice ce contribuiau la constituirea volumului, fie și minim, al produselor necesare pentru consum. Însă, luând în calcul procedeele primitive tehnologice aplicate în agricultură și speciile de graminee utilizate, devine clar că productivitatea acestei ramuri era destul de modestă. Presate de condițiile mediului, comunitățile erau impuse la noi inovații în domeniul alimentării, chemate să compenseze sortimentul modest de produse, prin diversificarea bucatelor preparate din produsele existente.

* Cercetare realizată în cadrul proiectului 20.80009.1606.14 „Patrimoniul arheologic din epoca fierului în regiunea Nistrului Mijlociu și bazinul râului Cogâlnic: cercetare interdisciplinară și valorificare științifică”.